

16. Slovenski lovski dan: »Posegi v življenjski prostor divjadi«
Ljubljana, Biotehniška fakulteta, 15. november 2025

Velikopovršinski, linijski in točkovni posegi: izkušnje z umeščanjem v prostor ter vplivi na prostoživeče živali

Boštjan Pokorny^{1,2}

¹ Fakulteta za varstvo okolja, Trg mladosti 7, Velenje

² Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Za uresničevanje svojih esencialnih potreb, pogosto pa tudi zgolj lagodja in ne nujno potrebnih/smiselnih želja, človek od pradavnine izvaja različne aktivnosti v okolju, ki so kot takšne pomembne vplivne dejavnosti in/ali posegi v življenjskem prostoru prostoživečih živali. V splošnem lahko te posege razdelimo v: (i) velikopovršinske, kamor sodijo predvsem različne dejavnosti (z vidika vpliva na prostoživeče živali so še zlasti pomembne urbanizacija, kmetijstvo, gozdarstvo, turizem in rekreacija); (ii) linijske, med katerimi velja posebej izpostaviti prometno infrastrukturo (še zlasti (avto)ceste in železnice, v zadnjem času pa tudi kolesarske poti), a tudi nekatere druge dolgotrajne pregrade/bariere, kot so obmejne ograje (namenjene predvsem zmanjševanju ilegalnih migracij) in ograje, namenjene omejevanju prostorskih premikov prostoživečih živali, npr. zaradi zmanjševanja škod na kmetijskih površinah ali preprečevanja oz. vsaj upočasnitve širjenja (virusnih) obolenj, še zlasti s prostoživečih na domače živali (npr. kot biovarnostni ukrep zoper afriško prašičjo kugo, APK); (iii) točkovne oz. malopovršinske, ki lahko imajo na prostoživeče živali bodisi neposredne (prek fizične degradacije habitatov in zmanjševanja povezljivosti prostora, v nekaterih primerih pa tudi neposrednega povečevanja smrtnosti znotraj populacij) bodisi posredne učinke (npr. onesnaževanje okolja, spreminjanje prostorskega vedenja živali); (iv) neposredno povezane z živalskimi vrstami, kot je npr. naseljevanje (invazivnih) tujerodnih vrst ali pa celo nepremišljeni oz. napačni posegi v populacije ciljnih oz. z njimi povezanih vrst. Ne glede na naravo/skupino posega lahko le-ti glede na naše zaznavanje učinka na prostoživeče živali nanje vplivajo neposredno (tudi letalno, tj. s povečanjem smrtnosti) ali posredno (spremenjeno prostorsko vedenje in zmanjšanje povezljivosti populacij, večja izpostavljenost stresu, zmanjšanje vitalnosti osebkov in populacij, spremenjeni medvrstni odnosi, npr. večja medvrstna konkurenca in izpostavljenost plenjenju itd.).

V prispevku bodo predstavljene domače ugotovitve o vplivu nekaterih izmed navedenih skupin posegov na divjad in druge vrste prostoživečih živali (npr. vpliv prometne infrastrukture in obmejnih ograj na smrtnost; obmejne ograje kot bariere v prostoru; ograje/bariere kot ukrepi za zmanjšanje prostorskih premikov divjih prašičev oz. zmanjšanje tveganja za prenos APK; ukrepi za povečanje povezljivosti populacij). Poleg tega bodo, z namenom razumevanja postopkovnih možnosti vključevanja upravljavcev lovišč v postopke umeščanja objektov/posegov v prostor in spoznavanja odnosa izdelovalcev okoljske dokumentacije v teh postopkih, predstavljene tudi nekatere lastne izkušnje in razmislek glede izdelav presoj vplivov na okolje z vidika obravnave prostoživečih živali.

Ključne besede: posegi v prostor, divjad, točkovni posegi, obmejne ograje, avtoceste, dejavnost ljudi

Prispevek je nastal v sklopu ciljnega raziskovalnega projekta (CRP, V4-2412), ki ga financirata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Javna agencija za raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Lovska zveza *Slovenije*

STROKOVNO-ZNANSTVENI SVET LZS

16. SLOVENSKI LOVSKI DAN

Posegi v življenjski prostor divjadi

ZBORNİK IZVLEČKOV

Ljubljana

15. november 2025

16. Slovenski lovski dan: »Posegi v življenjski prostor divjadi«
Ljubljana, Biotehniška fakulteta, 15. november 2025

Naslov publikacije/Publication title: 16. Slovenski lovski dan: Posegi v življenjski prostor divjadi, Zbornik izvlečkov/16th Slovenian Hunting Day: Interventions in the Wildlife Habitat, Book of Abstracts

Založil/Published by: Lovska zveza Slovenije, Hunters Association of Slovenia, 2025